PROGRAM RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2014. – 2020.

Radionica: Stanje provedbe Mjere 19, provedba LEADER intervencije u razdoblju 2023. – 2027. i izrada LRS LAG-ova 2023. – 2027.

Medulin, 20.- 22. ožujka 2022.

Program RURALNOG RAZVOJA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

SADRŽAJ PREZENTACIJE

1) Analiza stanja provedbe Mjere 19

2) Treći natječaj za tip operacije 19.3.2. „Provedba aktivnosti projekta suradnje“

3) Provedba intervencije LEADER u razdoblju 2023. – 2027.

4) Uputa za izradu intervencija u LRS LAG-ova za programsko razdoblje 2023. – 2027.

5) RAD U GRUPAMA: Izrada LRS za novo programsko razdoblje

INIKATIVAN PLAN DOGAĐAJA ZA LAG-ove u 2022.

Indikativni plan događaja za LAG-ove u organizaciji MP u 2022. godini												
NAZIV DOGAĐAJA	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Radionica: IZRADA LRS LAG-ova ZA RAZDOBLJE 2023. - 2027.			Δ									
Radionica: STANJE PROVEDBE M19 I IZRADA LRS LAG-ova ZA RAZDOBLJE 2023. - 2027.							Δ					
Radionica: STANJE PROVEDBE M19, IZRADA LRS LAG-ova ZA RAZDOBLJE 2023. - 2027. I PROVEDBA SP ZPP 2023. - 2027.											Δ	

Dodatno u mjesecima kada nije planiran fizički događaj, mogućnost održavanja on-line događaja (1x mjesečno).

Program RURALNOG RAZVOJA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

Analiza stanja provedbe Mjere 19

Program
RURALNOG RAZVOJA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

ANALIZA STANJA PROVEDBE MJERE 19

- Unutar Mjere 19 za razdoblje 2014. – 2022. **ugovorena sredstva** iznose **764.309.510,00 kn** (pripremna pomoć, provedba LRS putem LAG natječaja, projekti suradnje, tekući troškovi i animacija)
- Na nivou EU iz EPFRR ukupno LAG-ovima na raspolaganju **8,29 milijardi eura za razdoblje 2014. – 2022.**

- Ukupno je unutar Mjere 19 (pripremna pomoć, provedba LRS putem LAG natječaja, projekti suradnje, tekući troškovi i animacija), do sada je **isplaćeno 321,08 milijun kuna** (**42%** u odnosu na ukupno ugovorena sredstva unutar Mjere 19 – uključujući prijelazno razdoblje).
- Prosjek isplata u Mjeri 19 na nivou **EU** iznosi **44%**
- Iznad 50% isplata imaju Austrija, Njemačka, Danska, Irska, Finska, Luksemburg, Estonija, Latvija, Poljska i Rumunjska (najviše u Latviji – oko 67%, najmanje u Slovačkoj – oko 2%)

ANALIZA STANJA PROVEDBE MJERE 19

- Za **pripremnu pomoć u izradi LRS 2014. – 2020.** (TO 19.1.1.) LAG-ovima je odobreno 18,3 milijuna kuna, a **isplaćeno 17,1 milijun kuna**

- Za **provedbu LRS putem LAG natječaja** (TO 19.2.1.) od strane APPRRR **odobreno je 374,7 milijuna kuna potpore (2.530 projekata**) i krajnjim korisnicima **isplaćeno 207,21 milijun kuna** (**36%** sredstava koja su predviđeni za provedbu LRS putem LAG natječaja uključujući prijelazna sredstva).

ANALIZA STANJA PROVEDBE MJERE 19

- Za **pripremu i provedbu projekata suradnje** (TO 19.3.1. i TO 19.3.2.) LAG-ovima je **odobren 21 projekt** u vrijednosti **8,6 milijuna kuna**, a **isplaćeno** je **3,0 milijuna kuna** (**11%** sredstava koja su predviđeni za projekte suradnje uključujući prijelazna sredstva).

- Za **tekuće troškove i animaciju** (TO 19.4.1.) LAG-ovima je **isplaćeno 93,7 milijuna kuna** (**66%** sredstava koja su predviđena za tekuće troškove i animaciju uključujući prijelazna sredstva).

ANALIZA STANJA PROVEDBE MJERE 19

- LAG-ovi su do sada objavili **352 LAG natječaja** u vrijednosti **591,7 milijuna kuna** (**103%** sredstava u odnosu na alocirana sredstva za provedbu LRS putem LAG natječaja, uključujući prijelazna sredstva)
- od strane LAG-ova odabrano je i proslijeđeno u APPRRR **2717 projekata** u iznosu **409,6 milijuna kuna** (**71%** sredstava u odnosu na alocirana sredstva za provedbu LRS putem LAG natječaja, uključujući prijelazna sredstva)
- Na nivou **EU** do sada je odobreno **143.982 projekta** na LAG natječajima

  - 2018. godina - objavljeno 84 LAG natječaja
  - 2019. godina - objavljeno 93 LAG natječaja
  - 2020. godina - objavljen 81 LAG natječaj
  - 2021. godina – objavljen 69 LAG natječaja
  - 2022. godina – objavljeno 23 LAG natječaja

ANALIZA STANJA PROVEDBE MJERE 19

- kroz provedbu projekta koji su odabrani na LAG natječaj do sada je stvoreno ili je u postupku stvaranja **182 radna mjesta** (**prosječno oko 3 radna mjesta** po LAG-u)

- Na nivou **EU** provedbom projekata kroz LRS je do sada stvoreno ili je u postupku stvaranja **33.814 radnih mjesta**

- Za razdoblje 2014. – 2020. (2022.) na nivou EU je odobreno 2.787 LAG-ova

- Prosječno po LAG-u na nivou EU je stvoreno ili je u postupku stvaranja (**prosječno oko 12 radnih mjesta** po LAG-u)

ANALIZA STANJA PROVEDBE MJERE 19

- **U 2021. godini broj zaposlenih** osoba u LAG-ovima na puno i nepuno radno vrijeme (neodređeno i određeno) iskazan u **FTE** koji rade **isključivo na provedbi LRS/M19** je iznosio **110,59 osoba**
- Prosječno po LAG-u je zaposleno **2,05 osoba** na puno i nepuno radno vrijeme iskazano u FTE koji rade isključivo na provedbi LRS/M19 (raspon od 0,0 do 6,0)
- **Prosječno isplaćena potpora za tekuće troškove** po LAG-u u 2021. je iznosila 339.822,53 kuna
- **Prosječno isplaćena potpora za plaće i naknade** zaposlenih po LAG-u u 2021. je iznosila 248.310,17 kuna
- **Prosječan broj aktivnosti usavršavanja i obrazovanja** članova i zaposlenika LAG- a **u organizaciji LAG-a** po LAG-u u 2021. je iznosio 0,37
- **Prosječan broj aktivnosti usavršavanja i obrazovanja** članova i zaposlenika LAG-a **u organizaciji drugih pravnih/fizičkih osoba** po LAG-u u 2021. je iznosio 2,91

ANALIZA STANJA PROVEDBE MJERE 19

- **Prosječan broj radionica, sastanaka, seminara, treninga**, studijskih putovanja, sajmova i slično vezano za provedbu LRS i/ili Programa ruralnog razvoja i/ili pripreme za programsko razdoblje 2021.-2027. na kojima su sudjelovali zaposlenici, volonteri i članovi LAG-a po LAG-u u 2021. je iznosio 8,17
- **Prosječan broj sastanaka** vezano za **tekući rad LAG-a** (uključujući monitoring i evaluaciju, a isključujući u vezi LAG natječaja) po LAG-u u 2021. je iznosio 9,5
- Prosječan broj **sastanaka u vezi LAG natječaja** po LAG-u u 2021. je iznosio 5,37
- **Prosječan broj animacijskih aktivnosti** po LAG-u u 2021. je iznosio 3,93
- **Prosječan iznos isplaćene potpore za animaciju** po LAG-u u 2021. je iznosio 2.517,6 kuna

ANALIZA STANJA PROVEDBE MJERE 19

Tip operacije 6.3.1.

- **54 LAG-ova** objavilo **143 LAG natječaja** (1 LAG 5x, 7 LAG-ova x 4, 22 LAG-a 3x, 20 LAG-ova 2x, 4 LAG-a 1x)
- **267,9 milijuna kuna** je vrijednost objavljenih LAG natječaja
- LAG-ovi su dostavili u APPRRR **1664 projekta** u vrijednosti od **186,2 milijuna kuna**
- APPRRR je **odobrila 1613 projekta** vrijednosti **180,4 milijuna kuna (**, a **isplatila** je **137,6 milijuna kuna**
- kroz provedbu projekata u TO 6.3.1. planira se stvaranje **60 radnih mjesta**

ANALIZA STANJA PROVEDBE MJERE 19

Tip operacije 7.4.1.

- **52 LAG-a** objavili **128 LAG natječaja** (3 LAG-a 4x, 22 LAG-a 3x, 23 LAG-a 2x, 4 LAG-a 1x)
- **222,8 milijuna kuna** je vrijednost objavljenih LAG natječaja
- LAG-ovi su dostavili u APPRRR **618 projekta** u vrijednosti od **148,7 milijuna kuna**
- APPRRR je **odobrila 500 projekta** vrijednosti **124,4 milijuna kuna,** a **isplatila** je **39,1 milijuna kuna**
- Prosječna vrijednost odobrenog projekta je **0,25 milijuna kuna**
- kroz provedbu projekata u TO 7.4.1. planira se stvaranje **32 radnih mjesta**

ANALIZA STANJA PROVEDBE MJERE 19

Tip operacije 4.1.1.

- **34 LAG-a** objavio **50 LAG natječaja** (1 LAG 3x, 12 LAG-ova 2x, 23 LAG-a 1x)
- **71,46 milijuna kuna** je vrijednost objavljenih LAG natječaja
- LAG-ovi su dostavili u APPRRR **376 projekta** u vrijednosti od **58 milijuna kuna**
- APPRRR je **odobrila 364 projekata** vrijednosti **55,1 milijuna kuna**, a **isplatila** je **22,4 milijuna kuna**
- Prosječna vrijednost odobrenog projekta je **0,15 milijuna kuna**
- kroz provedbu projekata u TO 4.1.1. planira se stvaranje **65 radna mjesta**

ANALIZA STANJA PROVEDBE MJERE 19

Tip operacije 4.2.1.

- **9 LAG-ova** objavilo **10 LAG natječaja** (1 LAG 2x, 8 LAG-ova 1x)
- **8,13 milijuna kuna** je vrijednost objavljenih LAG natječaja
- LAG-ovi su dostavili u APPRRR **9 projekata** u vrijednosti od **2 milijuna kuna**
- APPRRR je **odobrila 8 projekata** vrijednosti **1,8 milijuna kuna,** a **isplatila** je **0,46 milijuna kuna**
- Prosječna vrijednost odobrenog projekta je **0,23 milijuna kuna**
- kroz provedbu projekata u TO 4.2.1. planira se stvaranje **1 radno mjesto**

ANALIZA STANJA PROVEDBE MJERE 19

Tip operacije 6.1.1.

- **9 LAG-ova** objavio **10 LAG natječaj** (1 LAG 2x, 8 LAG-ova 1x)
- **13,7 milijuna kuna** je vrijednost objavljenih LAG natječaja
- LAG-ovi su dostavili u APPRRR **35 projekta** u vrijednosti od **10,3 milijuna kuna**
- APPRRR je **odobrila 35 projekata** vrijednosti **10,3 milijuna kuna, a isplatila je 7,6 milijuna kuna**
- kroz provedbu projekata u TO 6.1.1. planira se stvaranje **17 radnih mjesta**

ANALIZA STANJA PROVEDBE MJERE 19

Tip operacije 6.4.1.

- **9 LAG-ova** objavio **11 LAG natječaja (3 LAG-a 2x, 5 LAG-ova 1x)**
- **7,8 milijuna kuna** je vrijednost objavljenih LAG natječaja
- LAG-ovi su dostavili u APPRRR **15 projekta** u vrijednosti od **4,4 milijuna kuna**
- APPRRR je **odobrila 10 projekata** vrijednosti **2,66 milijuna kuna**
- Prosječna vrijednost odobrenog projekta je **0,27 milijuna kuna**
- kroz provedbu projekata u TO 6.1.1. planira se stvaranje **7 radnih mjesta**

Treći natječaj za tip operacije 19.3.2. „Provedba aktivnosti projekta suradnje“

Program RURALNOG RAZVOJA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

TREĆI NATJEČAJ ZA TIP OPERACIJE 19.3.2.

- Komentari i primjedbe LAG-ovana postojeći natječaj biti će ugrađeni unutar novog natječaja za tip operacije 19.3.2.

- Hodogram izrade novog natječaja:
  - ožujak: izrada nacrta i slanje LAG-ovima na komentiranje
  - travanj: dovršetak nacrta natječaja i slanje na e-savjetovanje
  - svibanj: dorada natječaja nakon e-savjetovanja
  - svibanj/lipanj: objava natječaja

TREĆI NATJEČAJ ZA TIP OPERACIJE 19.3.2.

Planirane promjene u novom natječaju:

- dostava dvije ponude za troškove kada je potrebno dostaviti više od jedne ponude
- definiranje limita do kojeg će biti potrebno dostavljati samo jednu ponudu
- u opravdanim situacijama mogućnost realokacije dijela sredstava i između aktivnosti unutar poslovnog plana jednog LAG-a uz zadržavanje svrhe i cilj ugovorenog projekta (bez povećanja ugovorenog iznosa po LAG-u)
- pojednostavljenje poslovnog plana (naglasak na ispunjenju mjerljivih indikatora)

TREĆI NATJEČAJ ZA TIP OPERACIJE 19.3.2.

- prihvatljivost hrane i pića za događaje koji traju manje od 8 sati (min. 4 sata)
- dodatno pojašnjenje procesa podnošenja ZZI
- dio dokumentacije tražiti će se samo u slučaju kada je došlo do promjena u odnosu na prethodni ZZI
- prihvatljivost dostave Sporazuma o suradnji samo na engleskom jeziku

Provedba intervencije LEADER u razdoblju 2023. – 2027.

Program RURALNOG RAZVOJA

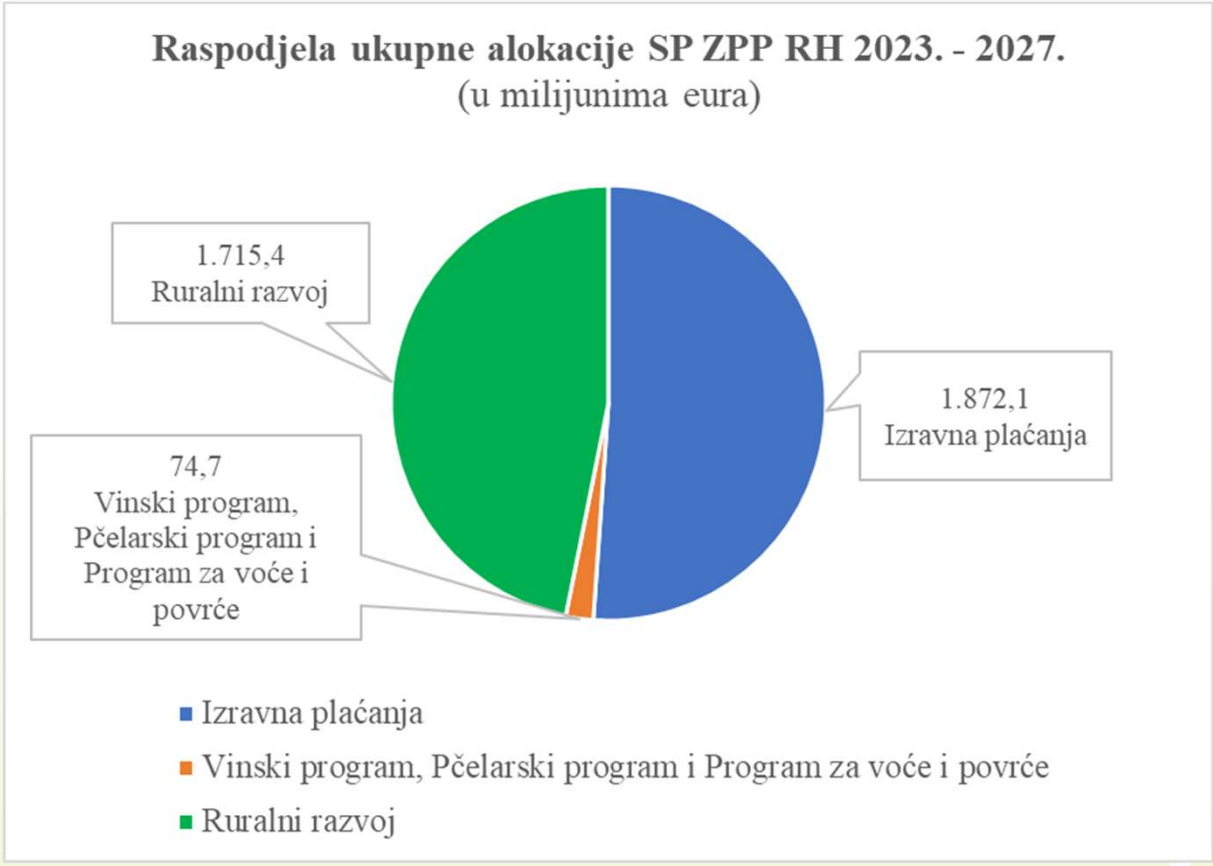
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

- **Strateški plan Republike Hrvatske u okviru ZPP-a za razdoblje 2023. – 2027.** (SP ZPP RH) je programski strateški dokument i temelj za korištenje sredstava europskih poljoprivrednih fondova (EFJP i EPFRR) i primjenu alata i instrumenata ZPP-a (izravna plaćanja, ruralni razvoj, sektorske intervencije)

- Prvim nacrtom SP ZPP RH programirano je ukupno **77 intervencija**: izravnih plaćanja, sektorskih intervencija te intervencija ruralnog razvoja, za koje je osigurano **3,4 milijarde eura** iz europskih fondova, odnosno 3,7 milijardi eura sa sredstvima državnog proračuna

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

Program RURALNOG RAZVOJA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

- **31. prosinca 2021. godine putem SFC** sustava u EK je poslan prvi nacrt **SP ZPP RH** (u skladu s *čl. 118. st. 2. Uredbe (EU) 2021/2115*)

- U roku od tri mjeseca od slanja strateškog plana u okviru ZPP, EK dostavlja komentare (u skladu s *čl. 118. st. 3. Uredbe (EU) 2021/2115*)

- EK odobrava strateški plan u okviru ZPP najkasnije šest mjeseci nakon što ga je država članica podnijela putem SFC (ne računajući razdoblje pripreme odgovora na komentare)

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

Provedba LEADER intervencije u razdoblju 2023. – 2027. će biti definirana sljedećim dokumentima:

- Zakon Zakon o institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj *(NN 116/21)*
- SP ZPP RH 2023. – 2027.
- Uredba o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole korištenja Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj i Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi u razdoblju 2023.-2027. *(ne e-savjetovanju do 23.3.2022.)*
- Zakon o poljoprivredi ili drugi zakon koji će definirati provedbu SP ZPP RH *(izmjena ZoP u tijeku)*
- Pravilnik ili drugi podzakonski akt koji će detaljnije provedbeno definirati provedbu SP ZPP RH *(na temelju iskustva iz PRR)*

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

Provedba LEADER intervencije u razdoblju 2023. – 2027. će biti definirana sljedećim dokumentima:

- Dokumenti/akti od strane MP i APPRRR koji će usmjeravati provedbu LEADER intervencije u razdoblju 2023. – 2027.:
  - Obrazac za izradu lokalne razvojne strategije LAG-a za razdoblje 2023. – 2027. *(konačna verzija 1.0 poslana LAG-ovima 27.1.2022.)*
  - Uputa za izradu intervencija u lokalnim razvojnim strategijama lokalnih akcijskih grupa za programsko razdoblje 2023. – 2027. *(2. nacrt poslan na komentiranje LAG-ovima 27.2.2022.)*
  - Uputa APPRRR za provedbu LAG natječaja
  - ...

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

- **Intervencija LEADER (77.06)** je sastavni dio SP ZPP RH koji je 31. prosinca 2021. godine poslan u EK
- Za provedbu intervencije LEADER-a je planirano **102,9 milijuna eura** (sa sredstvima državnog proračuna)
- Intervencija LEADER uključuje:
  - provedba LRS (projekti koji se provode putem LAG natječaja)
  - tekući troškovi i animacija
  - projekti suradnje
- Ukupna sredstva za intervenciju će se korigirati ovisno o provedbi intervencije za osnivanje poduzeća za nepoljoprivredne aktivnosti u ruralnim područjima putem LRS-ova LAG-ova (u skladu s *čl. 75. st. 2. podst. c) Uredbe (EU) 2021/2115* i *5.3.5 Tool for installation of young farmers and rural business start-up iz listopada 2021*.)

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

- Provedba kocepta Pametnih sela će provedbeno dodatno razraditi u narednom periodu
- LRS-ovi LAG-ova su strateški dokumenti lokalnog karaktera u kojima je moguće identificirati potrebe lokalnih dionika na nivou sela, a LAG-ovi bi trebali identificirati koji projekti bi doprinijeli konceptu Pametnih sela na temelju minimalno sljedećih kriterija:
  - inovativna i pametna rješenjima u projektima u selima u kojem se provode
  - digitalizacija u poljoprivredi i ostalim društvenim aktivnostima u selu u kojem se planiraju provoditi
  - doprinos okolišnim i klimatski aspektima u selu u kojem se planiraju provoditi

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

- Na temelju sagledavanja primjera drugih DČ i prijedloga krovnih udruga LAG-ova (HMRR i LMH) predlaže se za raspravu sljedeći model:
  - u LRS navesti unutar kojih LAG intervencija će se podupirati projekti koji doprinose konceptu Pametnih sela (event. zasebna intervencija) te iz kojih sredstava je planirano financiranje
  - u financijskom planu LRS navesti koji iznos sredstava iz ukuonog iznosa za provedbu projekata je planiran za projekte koji doprinose konceptu Pametnih sela
  - objava LAG natječaja za odabir projekata koji doprinose provedbi koncepta Pametnih sela (zaseban natječaj ili dio natječaja unutar neke od LAG intervencija)
  - odabir projekata koji doprinose provedbi koncepta Pametnih sela na temelju gore navedenih kriterija i dodatnih kriterija/uvjeta koje određuje LAG (definiranje korisnika, poslovni plan ako je primjenjivo, skraćena SWOT analiza korisnika, ciljevi projekta i sl.)

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

Uvjeti prihvatljivosti LAG-a kod odabira LAG-ova za razdoblje 2023.-2027.:

- registriran kao udruga
- usklađen statut s odredbama zakona i propisa koji se odnose na rad udruga
- obuhvaća ruralno područje od 10.000 do 150.000 stanovnika
- izravno povezano područje najmanje 5 jedinica lokalne samouprave
- obuhvaćati jasno definirano i zemljopisno kontinuirano područje, odnosno naselja unutar LAG-a moraju biti međusobno povezana kopnom, morem ili vodom
- zabrana preklapanja područja između LAG-ova, odnosno jedno naselje može isključivo pripadati jednom LAG-u
- sjedište mora biti unutar područja LAG-a

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

Uvjeti prihvatljivosti LAG-a kod odabira LAG-ova za razdoblje 2023.-2027.:

- podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu RH
- fizičke osobe u tijelima LAG-a moraju imati prebivalište, dok pravne osobe moraju imati sjedište ili podružnicu unutar LAG-a
- fizičke osobe (građani) koje su članovi tijela LAG-a, a predstavljaju sebe osobno, moraju imati prebivalište unutar područja koje obuhvaća LAG
- jedna osoba može predstavljati samo jednog člana u tijela LAG-a
- tijela LAG-a koja donose odluke u vezi izrade i provedbe LRS moraju imati zastupljene predstavnike sve tri interesne skupine (gospodarski, civilni, javni), a niti jedna interesna skupina ne smije imati više od 50% glasačkih prava.

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

Uvjeti prihvatljivosti LAG-a kod odabira LAG-ova za razdoblje 2023.-2027.:

- zaposlenici upravnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, predstavnici izvršnog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i predstavnici mjesne samouprave u tijelima LAG-a mogu predstavljati isključivo tu jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- u tijela LAG-a se trebaju birati reprezentativni i relevantni predstavnici svake pojedine interesne skupine.

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

Načela kriterija odabira koja će se primjenjivati kod odabira LAG-ova (LRS-ova) za programsko razdoblje 2023. – 2027. će se temeljiti na:

- broju stanovnika LAG područja (veći broj stanovnika ima prioritet)
- razvijenosti područja (ulaganja u nerazvijenija područja imaju prioritet)
- kapacitet LAG-a za provedbu LRS (LAG-ovi sa većim ljudskim kapacitetom za provedbu LRS i animaciju područja imaju prioritet

Odabir LAG-ova je planiran u prvoj polovici 2023. – APPRRR će objaviti natječaj za odabir LAG-ova za razdoblje 2023. – 2027. (LRS su još u izradi i trenutno je tijeku proces konzultacija u svrhu izrade LRS)!!!

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

Obrazac za izradu lokalne razvojne strategije LAG-a za razdoblje 2023. – 2027. ver.1.0 je poslan svim LAG-ovima **27. siječnja 2022.**

Dinamika dostave dijelova LRS na komentiranje i dostavu preporuka:

- do 31. ožujka 2022. dostavljati poglavlje 1.
- do 30. lipnja 2022. dostavljati poglavlja 2., 3. i 4.
- do 30. rujna 2022. dostavljati poglavlje 5.
- do 31. prosinca 2022. dostavljati poglavlja 6. i 7.

LAG nije obvezan dostaviti dijelove LRS. Predloženi proces ima za cilj skraćivanje razdoblja odabira kada APPRRR objavi natječaj za odabir LAG-ova za razdoblje 2023. – 2027.

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

- Prilozi se mogu dostavljati tijekom svakog od navedenih tromjesečna (vezano za poglavlje koje je predloženo za dostavu u određenom tromjesečju)
- Trenutno su još uvijek važeći podaci popisa stanovništva iz 2011. godine. Na podatke iz popisa stanovništva iz 2021. godine će se biti moguće pozivati kada isti postanu važeći (za sada su još uvijek privremeni odnosno prvi rezultati)
- Privremeni rezultati popisa stanovništva iz 2021. mogu poslužiti kao orijentacija u vezi najnovije demografske situacije određenog područja i trendova kod opisa područja i SWOT analize te kasnije kod izrade potreba i intervencija za područje LAG-a

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

- U vezi poglavlja 3. kod dostave podataka u 2. tromjesečju, može se dostaviti trenutna situacija uključenosti lokalnih dionika u izradu LRS s obzirom da će kod većine LAG-ova izrada LRS trajati duže od 3. tromjesečja.
- Kod dostave nacrta pojedinih poglavlja, mogu se dostaviti i ažurirana poglavlja iz prethodnog tromjesečja, ali uz vidljivo označene promjene (TC) u slučaju da se očekuju komentari i preporuke i na ažurirana poglavlja.
- Troškovi izrade LRS za razdoblje 2023. – 2027. su prihvatljivi unutar natječaja za tip operacije 19.1.1. „Pripremna pomoć" koji je otvoren do 31. siječnja 2023. godine

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

Kretanje broja stanovnika u LAG-ovima 2011. – 2021.

NAZIV LAG-a	BROJ STANOVNIKA, 2011	BROJ STANOVNIKA, 2021.	RAZLIKA (%)
LAG "BILOGORA-PAPUK2	28.649	23.932	-16,46
LAG „FRANKOPAN”	42.367	36.071	-14,86
LAG „MURA-DRAVA”	29.083	25.912	-10,90
LAG „NERETVA”	35.672	31.364	-12,08
LAG „SJEVEROZAPAD”	113.786	104.730	-7,96
LAG "ADRION"	72.774	64.634	-11,19
LAG "BURA"	25.101	23.894	-4,81
LAG "CETINSKA KRAJINA"	45.203	41.699	-7,75
LAG "ISTOČNA ISTRA"	22.590	20.754	-8,13
LAG "IZVOR"	70.759	63.890	-9,71
LAG "JUŽNA ISTRA"	46.340	44.587	-3,78
LAG "KARAŠICA"	83.875	70.322	-16,16
LAG "KRKA"	23.582	22.985	-2,53
LAG "KVARNERSKI OTOCI"	30.378	30.322	-0,18
LAG "LAG 5"	25.203	23.866	-5,30
LAG "LAURA"	43.916	42.098	-4,14
LAG "MARINIANIS"	22.168	18.185	-17,97
LAG "MENTORIDES"	18.387	16.486	-10,34
LAG "MORE 249"	26.236	25.430	-3,07
LAG "MOSLAVINA"	95.688	82.839	-13,43
LAG"PAPUK"	12.930	10.382	-19,71
LAG "PODRAVINA"	41.748	35.481	-15,01
LAG "PRIGORJE"	85.050	77.293	-9,12
LAG "PRIGORJE-ZAGORJE	35.801	31.639	-11,63
LAG "SAVA"	124.602	121.523	-2,47
LAG "SLAVONSKA RAVNICA"	32.463	26.710	-17,72
LAG "SREDIŠNJA ISTRA"	44.386	42.955	-3,22
LAG "STROSSMAYER"	44.155	36.767	-16,73
LAG "ŠUMANOVCI"	30.966	22.884	-26,10
LAG "TERRA LIBURNA"	60.745	59.498	-2,05
LAG "VINODOL"	44.109	40.764	-7,58
LAG "VIROVITIČKI PRSTEN"	49.738	42.093	-15,37

Program RURALNOG RAZVOJA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

Kretanje broja stanovnika u LAG-ovima 2011. – 2021.

NAZIV LAG-a	BROJ STANOVNIKA, 2011	BROJ STANOVNIKA, 2021.	RAZLIKA (%)
LAG "ZAPADNA SLAVONIJA"	41.184	32.671	-20,67
LAG "ZELENI BREGI"	108.492	99.513	-8,28
LAG "ZELENI TROKUT"	30.351	25.194	-16,99
LAG "ZRINSKA GORA-TUROPOLJE"	93.493	81.875	-12,43
LAG "BRAČ"	13.956	13.888	-0,49
LAG „SJEVERNA ISTRA“	37.279	35.087	-5,88
LAG „BARANJA”	40.355	31.941	-20,85
LAG „BOSUTSKI NIZ”	44.403	35.579	-19,87
LAG „GORSKI KOTAR”	23.011	19.032	-17,29
LAG „LIKA”	44.563	36.245	-18,67
LAG „MARETA”	87.914	83.254	-5,30
LAG „MEĐIMURSKI DOLI I BREGI”	58.368	53.876	-7,70
LAG „PETROVA GORA”	15.694	12.102	-22,89
LAG „POSAVINA”	28.510	23.484	-17,63
LAG „SJEVERNA BILOGORA”	22.153	18.235	-17,69
LAG „SRIJEM”	45.608	35.112	-23,01
LAG „ŠKOJI”	16.237	16.072	-1,02
LAG „UNA”	17.348	11.438	-34,07
LAG „VALLIS COLAPIS”	95.607	85.042	-11,05
LAG „VUKA-DUNAV”	50.762	43.047	-15,20
LAG „ZAGORA”	15.537	15.696	1,02
LAG„ZAGORJE – SUTLA”	44.443	40.746	-8,32
	2.483.718	**2.211.118**	**-11,70**

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

Osnovni uvjeti prihvatljivosti korisnika koji podnosi prijavu na LAG natječaj:

- prebivalište/sjedište/podružnicu unutar područja LAG-a prije dana objave LAG natječaja do proteka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti
- podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu RH
- ne smije biti u postupku predstečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima
- biti u rangu mikro ili malog poduzeća na način i pod uvjetima kako je to propisano Prilogom I Uredbe (EU) br. 702/2014, ako je primjenjivo ovisno o vrsti intervencije

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

Osnovni uvjeti prihvatljivosti korisnika koji podnosi prijavu na LAG natječaj:

- ne smije biti u blokadi ukupno više od 30 dana u proteklih 6 mjeseci, od čega ne više od 15 dana u kontinuitetu uz uvjet da nije u blokadi u trenutku podnošenja zahtjeva za potporu, osim kod korisnika u intervenciji ruralne infrastrukture
- ne smije umjetno stvarati uvjete za ostvarenje potpore
- ne smije imati povezana ili partnerska poduzeća u skladu s Prilogom I. Uredbe (EU) br. 702/2014 na jednom LAG natječaju
- ne smije davati lažne podatke kod prijave na LAG natječaj

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

Osnovni uvjeti prihvatljivosti projekta kojeg korisnik podnosi na LAG natječaj:

- usklađen sa ciljevima LRS ne smije umjetno stvarati uvjete za ostvarenje potpore
- biti usklađen sa posebnim ciljevima ZPP za razdoblje 2023. – 2027.
- ukupna vrijednost projekta za kojeg korisnik podnosi prijavu na LAG natječaj može iznositi najviše 300.000 eura (bez PDV-a)
- provoditi se na području odabranog LAG-a u naseljima koji nemaju više od 25.000 stanovnika
- biti financijski i ekonomski održiv ako je primjenjivo
- u slučaju građenja i/ili opremanja nositelj projekta mora biti vlasnik građevine ili isti mora dokazati pravni interes nad građevinom koja je predmet ulaganja

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

Osnovni uvjeti prihvatljivosti projekta kojeg korisnik podnosi na LAG natječaj:

- građevina koja je predmet rekonstrukcije i/ili opremanja mora biti postojeća (legalna) u skladu s propisima kojima se uređuje gradnja
- izrađena dokumentaciju u skladu s propisima kojima se uređuje gradnja, ako je primjenjivo
- nema značajan negativan utjecaj na okoliš i/ili ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, odnosno ako je to propisano od strane nadležnog tijela da su poduzete korektivne mjere, ako je primjenjivo

PROVEDBA INTERVENCIJE LEADER U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

Najviša vrijednost potpore po projektu :

- najviša vrijednost potpore po projektu koji se prijavljuje na LAG natječaj iznosi do 200.000 eura.
- ograničenje na 200.000 eura potpore je usklađeno i sa odredbama u vezi de-minimis potpore:
  - Čl. 19.b Uredbe (EU) 2021/1237 *Ukupni iznos potpore iz ovog članka koji se dodjeljuje po projektu ne smije premašiti 200 000 EUR za projekte CLLD-a*

Uputa za izradu intervencija u LRS LAG-ova za programsko razdoblje 2023. – 2027.

Program RURALNOG RAZVOJA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

UPUTA ZA IZRADU INTERVENCIJA U LRS LAG-OVA ZA PROGRAMSKO RAZDOBLJE 2023. – 2027.

Uputa za izradu intervencija u lokalnim razvojnim strategijama lokalnih akcijskih grupa za programsko razdoblje 2023. – 2027.

- Uputom se utvrđuju smjernice za izradu intervencija koje će u programskom razdoblju 2023. – 2027. biti navedene u LRS-ovima LAG-ova čija se provedba sufinancira iz EPFRR, a koja se provodi putem LAG natječaja
- Pravila propisana Uputom su obvezujuća za LAG-ove prilikom izrade intervencija unutar LRS-ova za programsko razdoblje 2023. – 2027.
- U LRS se ne navode se sve odredbe iz Upute
- Svrha Upute je davanje smjernica LAG-ovima u izradi LAG intervencija u LRS 2023.- 2027., a posredno i smjernica za LAG natječaje u razdoblju 2023. – 2027. (niti na koji način se ne ograničava sloboda LAG-ova u smislu odabira i kreiranja LAG intervencija i dinamike provedbe istih)

UPUTA ZA IZRADU INTERVENCIJA U LRS LAG-OVA ZA PROGRAMSKO RAZDOBLJE 2023. – 2027.

Intervencija u LRS LAG-a za programsko razdoblje 2023. – 2027. mora imati opisano sljedeće:

- naziv i kod intervencije
- područje obuhvata
- kratki opis intervencije (uključujući doprinos intervencije općem i specifičnom cilju LRS, doprinos intervencije specifičnom cilju ZPP, opis dodatne vrijednosti intervencije u provedbi LEADER pristupa te opis inovativnih elemenata LRS ako su primjenjivi)
- ciljani korisnici
- uvjeti prihvatljivosti korisnika
- prihvatljive vrste projekata i uvjeti prihvatljivosti projekta
- načela kriterija odabira

UPUTA ZA IZRADU INTERVENCIJA U LRS LAG-OVA ZA PROGRAMSKO RAZDOBLJE 2023. – 2027.

Intervencija u LRS LAG-a za programsko razdoblje 2023. – 2027. mora imati opisano sljedeće:

- najniža ukupna vrijednost projekta (nije obveza, može se navesti *„Odrediti će se u LAG natječaju")*
- najviša ukupna vrijednost projekta (nije obveza, može se navesti *„Najviša ukupna vrijednost projekta je 300.000,00 eura (bez PDV-a)*")
- najniži iznos potpore po projektu (nije obveza, može se navesti *„Odrediti će se u LAG natječaju"*)
- najviši iznos potpore po projektu intenzitet potpore (nije obveza, može se navesti *„Najviši iznos potpore po projektu je 200.000,00 eura")*
- broj novostvorenih radnih mjesta (puno radno vrijeme)
- broj sačuvanih radnih mjesta
- naziv pokazatelja i mjerna jedinica
- ciljne vrijednosti pokazatelja.

RAD U GRUPAMA: Izrada LRS za novo programsko razdoblje

Program RURALNOG RAZVOJA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

RAD U GRUPAMA: IZRADA LRS U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

- Sudionici radionice će se podijeliti u grupe
- Zadatak sudionika je simulacija/izrada intervencije unutar grupe u kojoj sudjeluju te rasprava/razmjena iskustva u planiranju izrade istih
- Simulacija/izrada intervencije se radi na obrascu intervencije koji je sastavni dio Obrazaca za izradu lokalne razvojne strategije LAG-a za razdoblje 2023. – 2027
- Unutar jedne grupe se može izraditi više intervencija (ovisno o interesu sudionika unutar grupe)

RAD U GRUPAMA: IZRADA LRS U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

- Grupa 1:
  - Intervencije potpori poljoprivrednoj proizvodnji
  - Intervencije potpori preradi poljoprivrednih proizvoda
- Grupa 2:
  - Intervencije potpore diverzifikacije u poljoprivredi
  - Intervencije potpori šumarstvu
  - Intervencije potpori neproizvodnim aktivnostima u poljoprivredi
- Grupa 3:
  - Intervencije potpori ruralnoj infrastrukturi
- Grupa 4:
  - Intervencije za potporu osnivanja poduzeća za nepoljoprivredne aktivnosti u ruralnim područjima
- Grupa 5:
  - Ostale intervencije

RAD U GRUPAMA: IZRADA LRS U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

Naziv i kod intervencije	
Područje obuhvata	
Kratki opis intervencije (uključujući doprinos intervencije općem i specifičnom cilju LRS, doprinos intervencije specifičnom cilju ZPP, doprinos pokazateljima rezultata ZPP-a, opis dodatne vrijednosti intervencije u provedbi LEADER pristupa te ako je je primjenjivo opis inovativnih elemenata LRS)	
Ciljani korisnici	
Uvjeti prihvatljivosti korisnika	
Prihvatljive vrste projekta i uvjeti prihvatljivosti projekta	
Načela kriterija odabira	
Najniža ukupna vrijednost projekta	
Najviša ukupna vrijednost projekta	
Najniži iznos potpore po projektu	
Najviši iznos potpore po projektu	
Intenzitet potpore	

RAD U GRUPAMA: IZRADA LRS U RAZDOBLJU 2023. – 2027.

Pokazatelji

Broj novostvorenih radnih mjesta (puno radno vrijeme)	
Broj sačuvanih radnih mjesta	

R.b.		
1.	Naziv pokazatelja	
	Mjerna jedinica	
	Ciljna vrijednost	
2.	Naziv pokazatelja	
	Mjerna jedinica	
	Ciljna vrijednost	
	Mjerna jedinica	
	Ciljna vrijednost	

Intervencija LRS	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Doprinos pokazateljima rezultata ZPP	Ciljna vrijednost po godinama							
				2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	Ukupno

Program RURALNOG RAZVOJA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

HVALA NA POZORNOSTI!

www.poljoprivreda.gov.hr
www.ruralnirazvoj.hr

leader@mps.hr
ivan.ciprijan@mps.hr

01/6408–100

Program RURALNOG RAZVOJA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE